

styczeń 2019 r.
Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału
i nie ma charakteru wyczerpującego

Środki tymczasowe

Reguła 39 (środki tymczasowe) Regulaminu Trybunału stanowi:

- „1. Izba lub, tam gdzie to właściwe, Przewodniczący Sekcji lub sędzia dyżurny wyznaczony zgodnie z ustępem 4 niniejszej Reguły mogą, na wniosek strony lub innej osoby zainteresowanej, albo z urzędu, zalecić stronom środek tymczasowy, jaki należy według nich zastosować w interesie stron lub właściwego przebiegu postępowania.
2. W razie uznania tego za właściwe, można niezwłocznie notyfikować środek zastosowany w danej sprawie Komitetowi Ministrów [Rady Europy].
3. Izba lub tam, gdzie to właściwe, Przewodniczący Sekcji lub sędzia dyżurny wyznaczony zgodnie z ustępem 4 niniejszej Reguły, mogą żądać od stron informacji o jakiegokolwiek kwestii związanej z zastosowaniem środka tymczasowego, jaki zalecili.
4. Przewodniczący Trybunału może wyznaczyć Wiceprzewodniczących Sekcji jako sędziów dyżurnych orzekających w sprawach wniosków o środki tymczasowe.”

Czym są środki tymczasowe?

Europejski Trybunał Praw Człowieka może, zgodnie z Regułą 39 Regulaminu Trybunału, zalecić środki tymczasowe każdemu Państwu-Stronie [Europejskiej Konwencji Praw Człowieka](#). Środki tymczasowe są środkami o charakterze pilnym, które zgodnie z ugruntowaną praktyką Trybunału, mają zastosowanie tylko, gdy zachodzi bezpośrednia obawa wyrządzenia nieodwracalnej szkody. Decyzja o zastosowaniu takich środków zapada w związku z postępowaniami przed Trybunałem bez wpływu na jakiegokolwiek późniejsze decyzje w przedmiocie dopuszczalności skargi lub jej meritum w rozpatrywanej sprawie.

W większości spraw skarżący wnoszą o wstrzymanie wykonania orzeczenia o wydaleniu lub ekstradycji. Trybunał uwzględnia takie wnioski o zastosowanie środka tymczasowego tylko w wyjątkowych przypadkach, jeżeli – w razie ich nieuwzględnienia – zachodziłaby realna obawa wyrządzenia skarżącemu poważnej i nieodwracalnej szkody. Takie środki następnie zaleca się pozwanemu rządowi, przy czym Trybunał może zalecać środki na podstawie Reguły 39 także skarżącym¹.

Praktyką Trybunał jest badanie każdego wniosku indywidualnie i na zasadzie pierwszeństwa w drodze procedury pisemnej. Skarżący i rządy są informowani o rozstrzygnięciach Trybunału w przedmiocie środków tymczasowych. Od odmowy zastosowania Reguły 39 nie służy środek zaskarżenia.

Co do zasady zastosowanie środka tymczasowego zarządza się na czas trwania

¹ Na przykład w sprawie [Ilaşcu i Inni przeciwko Republice Mołdawii i Rosji](#), w której Trybunał zwrócił się do jednego ze skarżących o zaprzestanie strajku głodowego (zobacz paragraf 11 [wyroku](#) Wielkiej Izby z dnia 8 lipca 2004 r.). Zobacz także wyrok w sprawie [Rodić i Inni przeciwko Bośni i Hercegowinie](#) z dnia 27 maja 2008 r.

postępowania przed Trybunałem lub na czas krótszy.

Decyzją Trybunału stosowanie Reguły 39 Regulaminu Trybunału może być wstrzymane w każdym czasie. W szczególności, ponieważ środki te związane są z postępowaniem przed Trybunałem, mogą one zostać uchylone w przypadku braku dalszego popierania skargi.

Zakres środków tymczasowych

W praktyce środki tymczasowe stosuje się tylko w ograniczonym zakresie i w większości przypadków dotyczą wydalenia i ekstradycji. Zazwyczaj polegają na wstrzymaniu wydalenia lub ekstradycji skarżących na czas rozpoznania skargi.

Do najbardziej typowych należą sprawy, w których – w przypadku wydalenia lub ekstradycji – skarżący obawiają się o swoje życie [zatem dotyczą art. 2 Konwencji (prawo do życia)] lub doświadcziliby niewłaściwego traktowania zabronionego art. 3 Konwencji (zakaz tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania). W wyjątkowych przypadkach takie środki mogą być zalecane w odpowiedzi na określone wnioski dotyczące prawa do rzetelnego procesu (art. 6 Konwencji) oraz prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 8 Konwencji).

W świetle aktualnego orzecznictwa Trybunału Reguła 39 Regulaminu Trybunału nie ma zastosowania, na przykład w następujących sprawach: zapobieżenie rychłej rozbiórce nieruchomości, groźbie niewypłacalności lub egzekwowaniu obowiązku odbycia służby wojskowej; uzyskanie zwolnienia skarżącego przebywającego w jednostce penitencjarnej do czasu rozstrzygnięcia Trybunału w przedmiocie rzetelności postępowania; zapewnienie przeprowadzenia referendum² czy zapobieżenie rozwiązaniu partii politycznej³.

Sprawy o wydalenie lub ekstradycję

Zagrożenie dla życia, groźba tortur lub niehumanitarnego lub poniżającego traktowania

Osoby ubiegające się o azyl obawiające się prześladowania, złego traktowania lub innej poważnej szkody

Groźba prześladowania na tle politycznym, etnicznym lub religijnym

Abdollahi przeciwko Turcji

3 listopada 2009 r. (decyzja – skreślenie skargi)

Skarżący zarzucił, że ponieważ był członkiem Irańskich Mudżahedinów Ludowych gdyby został deportowany do Iranu mógłby zostać narażony na śmierć lub poddanie złemu traktowaniu.

Trybunał zastosował środek tymczasowy w celu zapobieżenia deportacji skarżącego do odwołania. Stosowanie Reguły 39 Regulaminu Trybunału zostało uchylone po tym, gdy Kancelaria Trybunału utraciła kontakt ze skarżącym.

F.H. przeciwko Szwecji (skarga nr 32621/06)

20 stycznia 2009 r. (wyrok)

Skarżący zarzucił, że w przypadku deportacji do Iraku zachodziłaby realna obawa zabicia go lub poddania go torturom albo niehumanitarnemu traktowaniu z uwagi na wyznawaną przez niego wiarę chrześcijańską i pochodzenie jako członka Gwardii Republikańskiej i

² Zobacz [komunikat prasowy](#) z dnia 21 grudnia 2007 r. dotyczący niewłaściwego stosowania procedury środków tymczasowych.

³ Na przykład w sprawie *Sezer p. Turcji* (nr 35119/08) Trybunał oddalił wniosek o przyjęcie środka tymczasowego w celu uniemożliwienia Tureckiemu Trybunałowi Konstytucyjnemu rozwiązania AKP (*Adalet ve Kalkınma Partisi* – Partii Sprawiedliwości i Rozwoju) (zob. [komunikat prasowy](#) z 28 lipca 2008 r.).

Partii Baas.

Trybunał zdecydował o zastosowaniu Reguły 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu szwedzkiego o powstrzymanie się od deportacji skarżącego do odwołania. Od stosowania Reguły 39 odstąpiono, gdy stał się ostateczny wyrok, w którym Trybunał uznał, że deportacja skarżącego nie doprowadzi do naruszenia art. 2 lub 3 Konwencji.

Y.P. i L.P. przeciwko Francji (skarga nr 32476/06)

1 września 2010 r. (wyrok)

Pierwszy skarżący, przeciwnik reżimu i członek Białoruskiego Frontu Ludowego, był wielokrotnie pozbawiany wolności i poddawany agresji przez białoruską policję. Uciekł wraz z rodziną, przemieszczając się przez różne kraje europejskie. We Francji złożył wniosek o azyl, który został odrzucony. Skarżący zarzucili, że powrót na Białoruś narazi ich na pozbawienie wolności i złe traktowanie.

Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu francuskiego o wstrzymanie deportacji skarżących do czasu rozstrzygnięcia postępowania toczącego się przed Trybunałem. Stosowanie Reguły 39 uchylono, gdy stał się ostateczny wyrok, w którym Trybunał uznał, że wykonanie wydanej wobec skarżących decyzji o deportacji doprowadzi do naruszenia art. 3 Konwencji.

W.H. przeciwko Szwecji (skarga nr 49341/10)

8 kwietnia 2015 r. (Wielka Izba – wyrok)

Sprawa dotyczyła groźby wydalenia ze Szwecji do Iraku osoby ubiegającej się o azyl, gdzie, jak podnosiła, groziłoby jej złe traktowanie z uwagi na jej status samotnej kobiety wyznania mandskiego, mniejszości etnicznej/religijnej w szczególnie trudnym położeniu.

W sprawie tej wykonanie orzeczenia w przedmiocie wydalenia skarżącej wstrzymano na skutek środka tymczasowego przyznanego przez Trybunał na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, który zalecił rządowi szwedzkiemu, aby nie wydała skarżącej do Iraku do czasu rozpoznania jej sprawy przez Trybunał. W październiku 2014 r. skarżąca otrzymała zezwolenie na pobyt stały w Szwecji i w następstwie tej decyzji oświadczyła, że nie jest już zainteresowana dalszym popieraniem skargi przed Trybunałem. Trybunał uznał zatem, że sprawa została rozstrzygnięta na szczeblu krajowym i wydał decyzję o skreśleniu skargi z listy spraw Trybunału.

F.G. przeciwko Szwecji (skarga nr 43611/11)

23 marca 2016 r. (Wielka Izba – wyrok)

Sprawa dotyczyła odmowy udzielenia azylu obywatelowi Iranu, który zmienił wyznanie na chrześcijańskie w Szwecji, który zarzucił, że w przypadku jego wydalenia do Iranu zachodziłaby realna obawa prześladowania i ukarania go lub skazania na karę śmierci.

W sprawie tej wykonanie decyzji o wydaleniu skarżącego zostało wstrzymane na skutek środka tymczasowego zastosowanego przez Trybunał w październiku 2011 r. na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału. Trybunał zalecił rządowi szwedzkiemu, aby nie wydał skarżącego do Iranu do czasu rozpoznania jego sprawy przez Trybunał. W wyroku Wielkiej Izby Trybunał stwierdził, że nie dojdzie do naruszenia art. 2 (prawo do życia) ani art. 3 Konwencji (zakaz tortur oraz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) ze względu na uprzednią działalność polityczną skarżącego w Iranie w przypadku jego deportacji do kraju pochodzenia, natomiast dojdzie do naruszenia art. 2 i 3 Konwencji w razie powrotu skarżącego do Iranu bez dokonania przez władze szwedzkie nowej i aktualnej oceny konsekwencji zmiany jego wyznania.

Groźba złego traktowania ze względu na orientację seksualną

M.E. przeciwko Szwecji (skarga nr 71398/12)

8 kwietnia 2015 r. (Wielka Izba - wyrok)

Sprawa dotyczyła groźby wydalenia mężczyzny ubiegającego się o azyl ze Szwecji do Libii, gdzie, jak podnosił, zostanie narażony na prześladowanie i złe traktowanie ze względu na to, że jest osobą homoseksualną.

W sprawie tej Trybunał postanowił zalecić rządowi szwedzkiemu, zgodnie z Regułą 39 Regulaminu Trybunału, aby nie wydał skarżącego do Libii do odwołania. W grudniu 2014 r. skarżący uzyskał zezwolenie na pobyt w Szwecji. Trybunał uznał, że tym samym wyeliminowano groźbę naruszenia art. 3 Konwencji i że sprawa została rozstrzygnięta na szczeblu krajowym. W tej sytuacji Trybunał zdecydował o skreśleniu skargi z listy spraw Trybunału.

Zobacz także między innymi: [A.S.B. przeciwko Holandii \(skarga nr 4854/12\)](#), decyzja z dnia 10 lipca 2012 r.; [A.E. przeciwko Finlandii \(skarga nr 30953/11\)](#), decyzja z dnia 22 września 2015 r.

Groźba ukamienowania za cudzołóstwo

Jabari przeciwko Turcji

11 lipca 2000 r. (wyrok)

W 1997 r. skarżąca uciekła z Iranu do Turcji w obawie, że zostanie uznana za winną dopuszczenia się cudzołóstwa, które w świetle prawa islamskiego jest przestępstwem, i skazana na karę ukamienowania lub chłosty. Przed Trybunałem podniosła w szczególności, że w przypadku jej deportacji do Iranu naruszone zostanie jej prawo do niepoddawania złemu traktowaniu.

Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu tureckiego o wstrzymanie deportacji skarżącej do czasu rozstrzygnięcia toczącego się przed Trybunałem postępowania. Stosowanie Reguły 39 uchylono, gdy stał się ostateczny wyrok, w którym Trybunał uznał, że wykonanie wydanej wobec skarżącej decyzji o deportacji doprowadzi do naruszenia art. 3 Konwencji.

Groźba okaleczenia narządów płciowych

Abraham Lunguli przeciwko Szwecji

1 lipca 2003 r. (decyzja o skreśleniu skargi)

Skarżąca zarzuciła, że powrót do Tanzanii naraża ją na okaleczenie narządów płciowych.

W sprawie tej Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu szwedzkiego o wstrzymanie deportacji skarżącej do czasu rozstrzygnięcia toczącego się przed Trybunałem postępowania. Sprawa została skreślona z listy spraw Trybunału po tym, gdy skarżąca otrzymała zezwolenie na pobyt stały w Szwecji.

Zobacz także: [Collins i Akaziebie przeciwko Szwecji](#), decyzja (niedopuszczalność) z dnia 8 marca 2007 r.; [Izevbekhai przeciwko Irlandii](#), decyzja (niedopuszczalność) z dnia 17 maja 2011 r.; [Omeredo przeciwko Austrii](#), decyzja (niedopuszczalność) z dnia 20 września 2011 r.; [Sow przeciwko Belgii](#), wyrok z dnia 19 stycznia 2016 r.

Groźba wykluczenia społecznego

Hossein Kheel przeciwko Holandii

16 grudnia 2008 r. (decyzja o skreśleniu skargi)

Skarżącej, obywatelce Afganistanu groziło, że zostanie deportowana bez męża i dzieci, którzy byli obywatelami Holandii.

W świetle obszernych informacji o trudnej sytuacji samotnych kobiet w Afganistanie, a także uwag skarżącej, że nie ma ona krewnego płci męskiej, który mógłby zapewnić jej ochronę, Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału i zwrócić się do władz o wstrzymanie jej deportacji do czasu rozpoznania jej skargi przez Trybunał. Środek został uchylony w następstwie przyznania skarżącej przez rząd holenderski zezwolenia na pobyt.

Zobacz także: [N. przeciwko Szwecji \(skarga nr 23505/09\)](#), wyrok z dnia 20 lipca 2010 r. dotyczący groźby złego traktowania w przypadku deportacji do Afganistanu kobiety, którą oddzielono od jej męża.

Groźba wykorzystania seksualnego**M. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 16081/08)**

1 grudnia 2009 r. (decyzja o skreśleniu skargi)

Skarżąca podniosła, że była ofiarą handlu ludźmi i przymusowej prostytucji w Ugandzie, kraju jej pochodzenia. Zarzuciła, że w razie jej deportacji zachodzi ryzyko, że może zostać odnaleziona przez handlarzy ludźmi i ponownie poddana wykorzystywaniu seksualnemu.

W sprawie tej Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu Zjednoczonego Królestwa o wstrzymanie deportacji skarżącej do czasu rozstrzygnięcia postępowania przed Trybunałem. Ostatecznie skarga została skreślona z listy w następstwie zawarcia ugody pomiędzy rządem a skarżącą.

Przypadki wydalenia związane z aspektem zdrowotnym/medycznym**D. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 30240/96)**

2 maja 1997 r. (wyrok)

Skarżący, u którego zdiagnozowano HIV (ludzki wirus niedoboru odporności) i który cierpiał na zespół nabytego niedoboru odporności (AIDS), twierdził, że jego wydalenie do Saint Kitts narazi go na nieludzkie i poniżające traktowanie.

Trybunał zastosował Regułę 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu Zjednoczonego Królestwa o wstrzymanie deportacji skarżącego, który był nosicielem wirusa HIV w zaawansowanym stadium choroby, ponieważ wysłanie go do kraju przeznaczenia pozbawiłby go możliwości otrzymania leczenia. W sprawie tej Trybunał wziął pod uwagę „wyjątkowe okoliczności” i „istotne względy humanitarne”: skarżący znajdował się w stanie krytycznym i wydawało się, że niebawem umrze, nie można było zagwarantować mu żadnej opieki pielęgniarskiej ani opieki medycznej w jego kraju pochodzenia, a ponadto nie miał tam rodziny, która by chciała lub mogła sprawować nad nim opiekę lub zapewnić mu choćby podstawowe wyżywienie, schronienie czy pomoc socjalną.

N. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (skarga nr 26565/05)

27 maja 2008 r. (Wielka Izba – wyrok)

Skarżąca, u której stwierdzono obecność wirusa HIV, twierdziła, że wydalenie jej do Ugandy spowoduje cierpienie i doprowadzi ją do przedwczesnej śmierci, co było równoznaczne z nieludzkim i poniżającym traktowaniem.

W sprawie tej Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu Zjednoczonego Królestwa o wstrzymanie deportacji skarżącej do czasu rozstrzygnięcia toczącego się przed Trybunałem postępowania. Dochodząc w wyroku do wniosku, że w sprawie skarżącej nie zachodzą „wyjątkowe okoliczności”, Trybunał uznał, że wykonanie decyzji o wydaleniu jej do Ugandy nie doprowadzi do naruszenia art. 3 Konwencji.

Paposhvili przeciwko Belgii

13 grudnia 2016 r. (Wielka Izba – wyrok)

Sprawa dotyczyła nakazu deportacji skarżącego do Gruzji wraz z zakazem ponownego wjazdu do Belgii. Skarżący, który cierpiał na wiele poważnych schorzeń, w tym na przewlekłą białaczkę limfatyczną i gruźlicę, zarzucił w szczególności, że wykazano istotne podstawy do uznania, że jeśli zostałby wydany do Gruzji zostałby realnie narażony na nieludzkie i poniżające traktowanie i przedwczesną śmierć w tym kraju. Skarżący zmarł w czerwcu 2016 r., a jego krewni w dalszym ciągu popierali skargę przed Trybunałem.

W lipcu 2010 r., na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, Trybunał zwrócił się do rządu belgijskiego, by nie wydał skarżącego do czasu rozstrzygnięcia postępowania toczącego się przed Radą ds. odwołań cudzoziemców. W swoim wyroku Wielka Izba uznała w szczególności, że doszłoby do naruszenia art. 3 Konwencji, gdyby skarżący został wydany do Gruzji bez dokonania przez władze belgijskie oceny zagrożenia dla

niego w świetle informacji dotyczących jego stanu zdrowia i dostępności odpowiedniego leczenia w Gruzji.

Groźba wymierzenia kary śmierci lub dożywotniego pozbawienia wolności w przypadku ekstradycji⁴

Öcalan przeciwko Turcji

12 maja 2005 r. (Wielka Izba – wyrok)

W sprawie tej, w dniu 30 listopada 1999 r., Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału, zwracając się do rządu tureckiego o podjęcie wszelkich niezbędnych kroków w celu zapewnienia, że wobec skarżącego nie zostanie wykonana kara śmierci, tak by umożliwić Trybunałowi efektywne przeprowadzenie badania dopuszczalności i meritum zarzutów skarżącego podniesionych na podstawie Konwencji. Po zniesieniu w sierpniu 2002 r. w prawie tureckim kary śmierci w czasie pokoju Trybunał Bezpieczeństwa Państwa w Ankarze w październiku 2002 r. zamienił wymierzoną skarżącemu karę śmierci na dożywotnie pozbawienie wolności.

Nivette przeciwko Francji

3 lipca 2001 r. (decyzja o dopuszczalności)

Skarżący, obywatel amerykański podejrzany o zabójstwo swojej dziewczyny, podniósł w szczególności, że jego ekstradycja do Stanów Zjednoczonych doprowadzi do naruszenia art. 3 Konwencji.

W sprawie tej Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału. Środek tymczasowy został jednak uchylony w następstwie uznania przez Trybunał za wystarczające zapewnienia uzyskane od władz Stanów Zjednoczonych przez rząd francuski, że skarżący nie zostanie skazany na karę śmierci ani na dożywotnie pozbawienie wolności.

Babar Ahmad i Inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

10 kwietnia 2012 r. (wyrok)

Skarżącym przedstawiono różne zarzuty dotyczące działalności o charakterze terrorystycznym w Stanach Zjednoczonych – kraju, który domagał się ich ekstradycji. Skarżący twierdzili, że zachodzi obawa odbywania przez nich kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym o zaostrożonym rygorze, gdzie zastosowano by wobec nich specjalne środki administracyjne, a także obawa wymierzenia im nieredukowalnej kary dożywotniego pozbawienia wolności.

W sprawie tej Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału. Stosowanie Reguły 39 uchylono w następstwie uznania przez Trybunał, w jego wyroku, że wymiar kar, które mogłyby zostać wymierzone skarżącym w przypadku ich ekstradycji do Stanów Zjednoczonych, nie doprowadzi do naruszenia art. 3 Konwencji.

Groźba rażącej odmowy ochrony prawnej

Reguła 39 może zostać także zastosowana w sprawach dotyczących art. 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa) oraz art. 6 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji, w których zachodzi obawa „rażącej odmowy ochrony prawnej” w przypadku wydalenia lub ekstradycji.

Soering przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

7 lipca 1989 r. (wyrok)

W sprawie tej Trybunał wskazał rządowi Zjednoczonego Królestwa, na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, że wskazane byłoby wstrzymanie ekstradycji skarżącego do Stanów Zjednoczonych do czasu rozstrzygnięcia toczącego się przed Trybunałem postępowania. Trybunał wyjaśnił w wydanym wyroku co do meritum sprawy, że zarzut

⁴ Zobacz także zestawienie na temat: „Zniesienie kary śmierci” i „Ekstradycja i dożywotnie pozbawienie wolności”.

można podnieść w drodze wyjątku na podstawie art. 6 Konwencji w związku z decyzją o ekstradycji w okolicznościach, w których uciekinier doznał lub któremu grozi rażąca odmowa prawa do ochrony prawnej w kraju wnioskującym. W okolicznościach przedmiotowej sprawy taka obawa jednak nie zachodziła.”

Othman (Abu Qatada) przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

17 stycznia 2012 r. (wyrok)

Skarżący, obywatel Jordanii, podejrzewany o powiązania z Al-Kaidą, podniósł w szczególności, że zachodzi realna obawa rażącej odmowy ochrony prawnej w razie jego deportacji w związku z możliwym użyciem w jego nowym procesie sądowym dowodów uzyskanych w drodze tortur.

Trybunał zalecił rządowi Zjednoczonego Królestwa, na mocy Reguły 39 Regulaminu Trybunału, zastosowanie środka tymczasowego w celu zapobieżenia wydaleniu skarżącego do czasu rozpoznania przez Trybunał jego skargi. W wyroku co do meritum sprawy Trybunał po raz pierwszy doszedł do wniosku, że wydalenie skutkowałoby naruszeniem art. 6 Konwencji. Stwierdzenie to stanowiło odzwierciedlenie międzynarodowego konsensusu co do tego, że dopuszczenie dowodów uzyskanych w wyniku tortur jest sprzeczne z prawem do rzetelnego procesu sądowego.

Zobacz także: **Ismoiloy i Inni przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 24 kwietnia 2008 r.

Zagrożenie dla życia prywatnego i rodzinnego

W drodze wyjątku, Regułę 39 Regulaminu Trybunału stosuje się w sprawach dotyczących art. 8 Konwencji (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego), w których istnieje potencjalnie nieodwracalne zagrożenie dla życia prywatnego i rodzinnego.

Amrollahi przeciwko Danii

11 lipca 2002 r. (wyrok)

Skarżący zarzucił, że jego deportacja do Iranu spowoduje zerwanie więzów rodzinnych z jego żoną, dwójką dzieci i synową, będącymi obywatelami Danii, jako że nie można oczekiwać od nich udania się wraz z nim do Iranu.

W sprawie tej Trybunał postanowił zastosować Regułę 39 Regulaminu Trybunału w celu zapobieżenia wydaleniu skarżącego do czasu rozpatrzenia jego skargi. Ostatecznie Trybunał stwierdził, że deportacja skarżącego do Iranu naruszyłaby art. 8 Konwencji.

Eskinazi i Chelouche przeciwko Turcji

6 grudnia 2005 r. (decyzja o dopuszczalności)

Sprawa dotyczyła obowiązku powrotu dziecka do Izraela na podstawie Konwencji haskiej z 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę. Skarżący, dziecko wraz ze swoją matką, twierdzili w szczególności, że odesłanie dziecka do Izraela skutkowałoby naruszeniem art. 8 Konwencji.

Wykonanie wyroku nakazującego powrót dziecka wstrzymano w związku ze środkiem tymczasowym zaleconym przez Trybunał rządowi tureckiemu zgodnie z Regułą 39 Regulaminu Trybunału. Po rozpoznaniu skargi Trybunał uznał ją za niedopuszczalną jako oczywiście bezzasadną i zdecydował o uchyleniu przedmiotowego środka tymczasowego.

Zobacz także, między innymi **Neulinger i Shuruk przeciwko Szwajcarii**, wyrok (Wielka Izba) z dnia 6 lipca 2010 r.; **B. przeciwko Belgii (skarga nr 4320/11)**, wyrok z dnia 10 lipca 2012 r.

Soares de Melo przeciwko Portugalii

16 lutego 2016 r. (wyrok)

Sprawa dotyczyła nakazu umieszczenia siedmiorga z dzieci skarżącej w placówce opiekuńczej w celu ich przysposobienia i zakazu kontaktowania się skarżącej z dziećmi.

W sprawie tej Trybunał uwzględnił wniosek skarżącej o zastosowanie środka

tymczasowego przyznającego jej prawo do kontaktu z dziećmi. W swoim wyroku Trybunał stwierdził, że doszło do naruszenia art. 8 Konwencji, stwierdzając w szczególności, że sądy portugalskie, podejmując środki w zakresie nakazania umieszczenia dzieci skarżącej w placówce opiekuńczej w celu ich przysposobienia, nie zachowały odpowiedniej równowagi między interesami stron, oraz że władze portugalskie powinny ponownie ocenić sytuację skarżącej w celu podjęcia odpowiednich środków leżących w najlepszym interesie dzieci.

Szczególna sytuacja wydalenia/ekstradycji do innego Państwa-Strony Konwencji

Chociaż domniemywa się, że Układające się Państwa zapewnią niezbędne gwarancje, aby skarżący nie został poddany złemu traktowaniu i nadal korzystał z praw wynikających z Konwencji po wysłaniu go do takiego państwa, w niektórych przypadkach zastosowano Regulę 39 Regulaminu Trybunału, aby zapobiec wydaleniu skarżącego do innego państwa członkowskiego Rady Europy⁵.

Inne przypadki zastosowania środków tymczasowych

Zdrowie i warunki pozbawienia wolności

[Kotsaftis przeciwko Grecji](#)

12 czerwca 2008 r. (wyrok)

Sprawa dotyczyła warunków pozbawienia wolności i braku zapewnienia odpowiedniej opieki medycznej osadzonemu, który cierpiał na marskość wątroby wywołaną zapaleniem wątroby typu B.

W sprawie tej Trybunał wezwał Grecję do nakazania przeniesienia skarżącego do specjalistycznego ośrodka medycznego by mógł poddać się wszystkim niezbędnym badaniom i pozostać w szpitalu, dopóki prowadzący go lekarze nie uznają, że może wrócić do zakładu karnego bez narażenia życia.

[Paladi przeciwko Republice Mołdawii](#)

10 marca 2009 r. (Wielka Izba – wyrok)

Skarżący, który cierpiał na wiele poważnych chorób, zarzucił w szczególności, że pomimo zaleceń lekarzy, nie otrzymał odpowiedniej opieki medycznej podczas osadzenia w toku postępowania sądowego.

W sprawie tej Trybunał postanowił zalecić rządowi mołdawskiemu środek tymczasowy, zgodnie z Regulą 39 Regulaminu Trybunału, mający na celu zapewnienie dalszego leczenia skarżącego w specjalistycznym szpitalu, do czasu aż Trybunał będzie mógł zbadać jego sprawę.

[Aleksanvan przeciwko Rosji](#)

22 grudnia 2008 r. (wyrok)

Sprawa dotyczyła w szczególności braku pomocy medycznej na rzecz osadzonego, u którego stwierdzono obecność wirusa HIV.

W sprawie tej Trybunał zwrócił się do rządu rosyjskiego, zgodnie z Regulą 39 Regulaminu Trybunału, o niezwłoczne zapewnienie skarżącemu, za pomocą odpowiednich środków, leczenia szpitalnego w specjalistycznym szpitalu. Miesiąc później Trybunał potwierdził ten środek, a ponadto wezwał władze rosyjskie do powołania dwustronnej komisji lekarskiej, w celu zdiagnozowania problemów zdrowotnych skarżącego i zaproponowania leczenia.

⁵ Zobacz zestawienie „[Sprawy dublińskie](#)”. Zobacz także, między innymi: [Shamayev i Inni przeciwko Gruzji i Rosji](#), wyrok z dnia 12 kwietnia 2005 r.; [Avcisoy przeciwko Zjednoczonemu Królestwu](#), decyzja (skreślenie skargi) z dnia 19 lutego 2002 r.; [Gasayev przeciwko Hiszpanii](#), decyzja (niedopuszczalność) z dnia 17 lutego 2009 r.

Salakhov i Islvamova przeciwko Ukrainie

14 marca 2013 r. (wyrok)

Sprawa dotyczyła braku zapewnienia odpowiedniej opieki medycznej osadzonemu, który zmarł na AIDS dwa tygodnie po zwolnieniu go z jednostki penitencjarnej.

W sprawie tej Trybunał zalecił rządowi ukraińskiemu, zgodnie z Regułą 39 Regulaminu Trybunału, aby niezwłocznie przeniósł pierwszego skarżącego do szpitala w celu odpowiedniego leczenia.

Zobacz także, między innymi: **Ghvaladze przeciwko Gruzji**, decyzja (częściowa) z dnia 11 września 2007 r.; **Prezec przeciwko Chorwacji**, decyzja z dnia 28 sierpnia 2008 r.; **Groni przeciwko Albanii**, wyrok z dnia 7 lipca 2009 r.; **Bamouhammad przeciwko Belgii**, wyrok z dnia 17 listopada 2015 r.

Zapobieganie zniszczeniu dowodu niezbędnego do rozpoznania skargi

Evans przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

10 kwietnia 2007 r. (Wielka Izba – wyrok)

Skarżąca zarzuciła, że prawo krajowe umożliwia jej byłemu partnerowi skuteczne cofnięcie wyrażonej przez niego zgody na przechowywanie i wykorzystanie przez nią zarodków, które wspólnie stworzyli, pozbawiając ją tym samym możliwości posiadania dziecka, z którym byłaby genetycznie spokrewniona.

Trybunał zwrócił się, zgodnie z Regułą 39 Regulaminu Trybunału, do rządu Zjednoczonego Królestwa, aby ten podjął odpowiednie środki w celu zapobieżenia zniszczeniu zarodków przez klinikę przed rozpoznaniem sprawy przez Trybunał.

Zobacz także **Knecht przeciwko Rumunii**, wyrok z dnia 2 października 2012 r.

Prawo do rzetelnego procesu sądowego i pomocy prawnej

Reguła 39 Regulaminu Trybunału była stosowana przez Trybunał z urzędu w wyjątkowych sprawach w celu zapewnienia skarżącemu możliwości skorzystania z odpowiedniej pomocy prawnej w postępowaniu sądowym.

Öcalan przeciwko Turcji

12 maja 2005 r. (Wielka Izba – wyrok)

W sprawie tej Trybunał zwrócił się do rządu tureckiego, by ten zastosował środki tymczasowe w rozumieniu Reguły 39 Regulaminu Trybunału, w szczególności w celu zapewnienia, że wymogi art. 6 Konwencji (prawo do rzetelnego procesu sądowego) zostaną spełnione w postępowaniu, które wszczęto przeciwko skarżącemu przed Trybunałem Bezpieczeństwa Narodowego, a także w celu zapewnienia skarżącemu możliwości skutecznego skorzystania z przysługującego mu prawa wniesienia skargi indywidualnej do Trybunału przez pełnomocników z wyboru.

X. przeciwko Chorwacji (skarga nr 11223/04)

17 lipca 2008 r. (wyrok)

Skarżąca zarzuciła, że jej córka została przysposobiona bez jej wiedzy i zgody.

W sprawie ten Trybunał zalecił rządowi chorwackiemu, na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, by ten wyznaczył pełnomocnika do reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem, ponieważ jako osoba cierpiąca na schizofrenię paranoidalną była pozbawiona, w rozumieniu przepisów prawa krajowego, zdolności do czynności prawnych i ustanowienia pełnomocnika procesowego.

Wstrzymanie wykonania orzeczenia zezwalającego na zaprzestanie podawania pokarmu i wody w sposób umożliwiający sztuczne podtrzymanie życia pacjenta w stanie całkowitej zależności

Lambert i Inni przeciwko Francji

5 czerwca 2015 r. (Wielka Izba – wyrok)

Skarżącymi byli rodzice, przyrodni brat i siostra Vincenta Lamberta, który doznał obrażeń głowy w wypadku drogowym w 2008 r., w wyniku czego był tetraplegikiem. W szczególności skarżyli się oni na wyrok z dnia 24 czerwca 2014 r. przez francuską radę stanu *Conseil d'État*, która uznała za zgodną z prawem podjętą przez lekarza prowadzącego Vincenta Lamberta decyzję o zaprzestaniu sztucznego podawania pokarmu i wody.

W dniu 24 czerwca 2014 r., po zapoznaniu się z wyrokiem wydanym przez *Conseil d'État*, Izba, której przydzielono sprawę, postanowiła zalecić rządowi francuskiemu, aby zgodnie z Regułą 39 Regulaminu Trybunału, mając na uwadze interes stron i prawidłowy przebieg postępowania przed Trybunałem, wstrzymał wykonanie wyroku *Conseil d'État* na czas trwania postępowania przed Trybunałem. W wyroku z dnia 5 czerwca 2015 r. Wielka Izba stwierdziła, że w przypadku wykonania wyroku *Conseil d'État* nie dojdzie do naruszenia art. 2 Konwencji (prawo do życia).

Wstrzymanie wykonania decyzji o wydaleniu

Jordanova i Inni przeciwko Bułgarii

24 kwietnia 2012 r. (wyrok)

Sprawa dotyczyła zaplanowanej przez władze bułgarskie eksmisji Romów z zasiedlonych przez nich terenów miejskich w Batalova Vodenitsa na terenie Sofii.

W sprawie tej w czerwcu 2008 r. Trybunał zalecił rządowi bułgarskiemu, na podstawie decyzji o zastosowaniu środka tymczasowego, aby ten wstrzymał się z eksmisją skarżących do czasu zapewnienia Trybunału przez władze, że zastosowały środki w celu zabezpieczenia mieszkań dla dzieci, osób w podeszłym wieku, osób niepełnosprawnych lub osób, które z innego powodu znajdują się w trudnym położeniu. Burmistrz dzielnicy poinformowała Trybunał, że wstrzymała wykonanie decyzji o eksmisji do czasu rozwiązania problemów mieszkaniowych mieszkańców osiedla. Następnie Trybunał uchylił zastosowany środek tymczasowy.

Zobacz także, między innymi: **A.M.B. i Inni przeciwko Hiszpanii (skarga nr 77842/12)**, decyzja o dopuszczalności z dnia 28 stycznia 2014 r.; **Raji i Inni przeciwko Hiszpanii**, decyzja (skreślenie skargi) z dnia 16 grudnia 2014 r.;

Obowiązek zastosowania się do środków tymczasowych

Chociaż środki tymczasowe przewidziane są wyłącznie w Regulaminie Trybunału, a nie w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i podstawowych wolności, to Państwa-Strony mają obowiązek się do nich stosować. Dwa wyroki Wielkiej Izby (zob. poniżej) umożliwiły Trybunałowi doprecyzowanie tego obowiązku, w szczególności na gruncie art. 34 (skargi indywidualne) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Artykuł 34 Konwencji (skargi indywidualne) stanowi:

„Trybunał może przyjmować skargi każdej osoby, organizacji pozarządowej lub grupy jednostek, która uważa, że stała się ofiarą naruszenia przez jedną z Wysokich Układających się Stron praw zawartych w niniejszej konwencji lub jej protokołach. Wysokie Układające się Strony zobowiązują się nie przeszkadzać w żaden sposób skutecznemu wykonywaniu tego prawa.”

Mamatkulov i Askarov przeciwko Turcji

4 lutego 2005 r. (Wielka Izba – wyrok)

Skarżącymi byli dwaj obywatele Uzbekistanu i członkowie partii opozycyjnej w Uzbekistanie. Zatrzymano ich w Turcji w związku z podejrzeniem zabójstwa i próby zamachu, a następnie dokonano ich ekstradycji do Uzbekistanu pomimo środka tymczasowego zaleconego przez Trybunał na podstawie Reguły 39 Regulaminu

Trybunału. Ich pełnomocnicy utrzymywali w szczególności, że dokonując ekstradycji skarżących, Turcja nie wywiązała się ze swoich obowiązków wynikających z Konwencji, postępując wbrew zaleceniom udzielonym przez Trybunał na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału.

W przedmiotowym wyroku Trybunał po raz pierwszy uznał, że Państwo - Strona nie stosując się do środka tymczasowego zaleconego na mocy Reguły 39 Regulaminu Trybunału nie spełniło swojego obowiązku wynikającego z art. 34 Konwencji.

Trybunał w szczególności wskazał, że w ramach systemu konwencyjnego, środki tymczasowe konsekwentnie stosowane w praktyce odgrywają istotną rolę w unikaniu nieodwracalnych sytuacji, które uniemożliwiłyby Trybunałowi odpowiednie rozpoznanie skargi, a w stosownych okolicznościach, służą zapewnieniu skarżącemu praktycznych i skutecznych korzyści płynących z dochodzonych praw wynikających z Konwencji. Zatem niezastosowanie się do środków tymczasowych w tych warunkach przez Państwo, które ratyfikowało Konwencję, ograniczyłoby skuteczność prawa do skargi indywidualnej, zagwarantowanego na mocy art. 34, a także formalne zobowiązanie Państwa w art. 1 do ochrony praw i wolności wynikających z Konwencji.

Ponadto, z okoliczności faktycznych sprawy wyraźnie wynikało, że wskutek ekstradycji skarżących do Uzbekistanu Trybunał nie miał możliwości właściwego rozpoznania ich skarg zgodnie ze swoją ugruntowaną praktyką w podobnych sprawach, a ostatecznie nie miał możliwości zapewnienia im niezbędnej ochrony przed zarzucanymi naruszeniami Konwencji. W rezultacie skarżącym utrudniono skuteczne skorzystanie z przysługującego im prawa do skargi indywidualnej zagwarantowanego na mocy art. 34 Konwencji, które to prawo ekstradycja skarżących uczyniła bezprzedmiotowym.

Wreszcie Trybunał powtórzył, że na mocy art. 34, państwa, które ratyfikowały Konwencję, zobowiązały się do powstrzymania się od wszelkiego działania lub zaniechania, które może utrudnić skuteczne korzystanie przez skarżących z prawa do skargi indywidualnej. Niezastosowanie się do środków tymczasowych należy uznać za uniemożliwienie Trybunałowi skutecznego zbadania zarzutów skarżących oraz za utrudnianie skutecznego wykonywania ich prawa, a tym samym za naruszenie art. 34.

Uwzględniając dostępne materiały Trybunał stwierdził zatem, że **poprzez niestosowanie się do środków tymczasowych** wskazanych w Regule 39 Regulaminu Trybunału, Turcja **naruszyła** swoje **obowiązki wynikające z art. 34 Konwencji**.

Paladi przeciwko Republice Mołdawii

10 marca 2009 r. (Wielka Izba – wyrok)

Skarżący, który cierpiał na wiele poważnych chorób, podniósł zarzut niezgodności z prawem jego osadzenia w trakcie toczącego się postępowania, a także zarzut braku zapewnienia mu odpowiedniej opieki medycznej w tym czasie. Zarzucił także, że władze nie zastosowały się niezwłocznie do środków tymczasowych zarządzonych przez Trybunał na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, zgodnie z którymi skarżący nie powinien zostać odesłany z powrotem do szpitala więziennego, do czasu możliwości rozpoznania sprawy przez Trybunał, co stanowiło naruszenie art. 34 Konwencji.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 34 Konwencji z powodu niezastosowania się przez władze mołdawskie do środka tymczasowego**, wydanego na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, w którym Trybunał zwrócił się do władz o zatrzymanie skarżącego w Republikańskim Centrum Neurologii Ministerstwa Zdrowia. W przedmiotowym wyroku Trybunał powtórzył w szczególności, że środki tymczasowe, których przyjęcie mogłoby spowodować na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału, służą zapewnieniu skuteczności prawa do skargi indywidualnej, wynikającego z art. 34 Konwencji. Trybunał wyjaśnił ponadto, że doszłoby do naruszenia art. 34, gdyby władze Układającego się Państwa nie podjęły wszystkich kroków, które mogłyby w rozsądny sposób zostać podjęte, w celu zastosowania się do środka zaleconego przez Trybunał. Ponadto Trybunał zauważył, że Układające się Państwo nie może zastąpić wyroku Trybunału własnym wyrokiem w celu ustalenia, czy zachodzi realna obawa wyrządzenia skarżącemu bezpośredniej i nieodwracalnej szkody w czasie, gdy zalecono

środek tymczasowy lub przy rozstrzygnięciu o terminach stosowania się do takiego środka.

Kondrulin przeciwko Rosji

20 września 2016 r. (wyrok)

W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności wymierzonej za przestępstwo u skarżącego zdiagnozowano terminalnego raka prostaty. W marcu 2015 r. Trybunał postanowił o zastosowaniu środków tymczasowych zgodnie z Regułą 39, zalecając rządowi rosyjskiemu niezwłoczne zbadanie skarżącego przez niezależnych ekspertów z zakresu medycyny w celu oceny: czy był odpowiednio leczony w szpitalu więziennym; czy stan skarżącego wymagał umieszczenia go w szpitalu specjalistycznym, być może cywilnym; a ponadto, czy stan zdrowia skarżącego w ogóle pozwalał na przebywanie w szpitalu więziennym. Rząd udzielił odpowiedzi w kwietniu i stwierdził, że leczenie w szpitalu więziennym odpowiada potrzebom skarżącego. Skarżący zmarł na raka we wrześniu 2015 r.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 34** Konwencji (prawo do skargi indywidualnej) z powodu niezastosowania się przez Rosję do środka tymczasowego, w którym Trybunał zwrócił się o niezależne badanie lekarskie skarżącego. Trybunał nie mógł w szczególności zezwolić rządowi rosyjskiemu na zastąpienie niezależnej, eksperckiej opinii medycznej - zgodnie z żądaniem zawartym w środku tymczasowym z marca 2015 r. - własną oceną sytuacji skarżącego; co w niniejszej sprawie rząd właśnie uczynił. Byłoby to równoznaczne z przyzwoleniem władzy na obejście środka tymczasowego. W ten sposób państwo zniweczyło istotę środka tymczasowego, jaką było umożliwienie Trybunałowi, na podstawie odpowiedniej, niezależnej opinii medycznej, skutecznego zareagowania, a w razie potrzeby, zapobieżenia ewentualnemu dalszemu narażeniu skarżącego na cierpienie fizyczne i psychiczne.

Zobacz także, między innym: **Chamaiev i Inni przeciwko Gruzji i Rosji**, wyrok z dnia 12 kwietnia 2005 r.; **Aoulmi przeciwko Francji**, wyrok z dnia 17 stycznia 2006 r.; **Olaechea Cahuas przeciwko Hiszpanii**, wyrok z dnia 10 sierpnia 2006 r.; **Mostafa i Inni przeciwko Turcji**, wyrok z dnia 15 stycznia 2007 r.; **Aleksanyan przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 22 grudnia 2008 r.; **Ben Khemais przeciwko Włochom**, wyrok z dnia 24 lutego 2009 r.; **Grori przeciwko Albanii**, wyrok z dnia 7 lipca 2009 r.; **D.B. przeciwko Turcji (skarga nr 33526/08)**, wyrok z dnia 13 lipca 2010 r.; **Al-Saadoon i Mufdhi przeciwko Zjednoczonemu Królestwu**, wyrok z dnia 2 marca 2010 r.; **Trabelsi przeciwko Włochom**, wyrok z dnia 13 kwietnia 2010 r.; **Toumi przeciwko Włochom**, wyrok z dnia 5 kwietnia 2011 r.; **Makharadze i Sikharulidze przeciwko Gruzji**, wyrok z dnia 22 listopada 2011 r.; **Mannai przeciwko Włochom**, wyrok z dnia 27 marca 2012 r.; **Abdulkhakov przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 2 października 2012 r.; **Labsi przeciwko Słowacji**, wyrok z dnia 15 maja 2012 r.; **Rrapo przeciwko Albanii**, wyrok z dnia 25 września 2012 r.; **Zokhidov przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 5 lutego 2013 r.; **Salakhov i Islyamova przeciwko Ukrainie**, wyrok z 14 marca 2013 r.; **Savriddin Dzhurayev przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 25 kwietnia 2013 r.; **Trabelsi przeciwko Belgii**, wyrok z dnia 4 września 2014 r.; **Amirov przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 27 listopada 2014 r.; **Sergey Antonov przeciwko Ukrainie**, wyrok z dnia 22 października 2015 r.; **Andrey Lavrov przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 1 marca 2016 r.; **Klimov przeciwko Rosji** i **Maylenskiy przeciwko Rosji**, wyrok z dnia 4 października 2016 r.; **Pivovarnik przeciwko Ukrainie**, wyrok z dnia 6 października 2016 r.; **Konovalchuk przeciwko Ukrainie**, wyrok z dnia 13 października 2016 r.; **M.A. przeciwko Francji (skarga nr 9373/15)**, wyrok z dnia 1 lutego 2018 r.

Statystyki

Trybunał udostępnił w wersji elektronicznej dane statystyczne dotyczące **środków tymczasowych według Państwa pozwanego i kraju przeznaczenia za rok 2018** oraz dotyczące **środków tymczasowych za lata 2016-2018**.

Jako że środki tymczasowe są zalecane przez Trybunał jedynie w wyraźnie określonych okolicznościach (gdy zachodzi obawa poważnego i nieodwracalnego naruszenia Europejskiej Konwencji Praw Człowieka), w większości przypadków wnioski nie są uwzględniane.

W 2017 r. liczba decyzji w przedmiocie środków tymczasowych (1540) ogółem spadła o 8% w porównaniu do 2016 r. (1683). Trybunał uwzględnił wnioski o zastosowanie środków tymczasowych w 143 sprawach (co stanowiło wzrost o 22% w porównaniu do 117 w 2016 r.), a oddalił je w 486 sprawach (o 9% mniej niż 533 w 2016 r.). Pozostała część nie była objęta zakresem Reguły 39 Regulaminu Trybunału. 59% uwzględnionych wniosków dotyczy spraw o wydalenie lub spraw imigracyjnych.

Teksty i dokumenty

Zobacz w szczególności:

- [Oświadczenie](#) Prezesa Trybunału, dotyczące wniosków na mocy Reguły 39 Regulaminu Trybunału (luty 2011 r.)
- [Praktyczne Instrukcje](#), wydane przez Prezesa Trybunału, dotyczące wniosków o środki tymczasowe
- [Ogólna prezentacja](#)
- [Informacje praktyczne](#)

Kontakt z mediami:
Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08